

Yttrande

Centerpartiet

2024-11-19

Nr 31

Yttrande angående Motion från AnnaSara Perslow (C) och Emmyly Bönfors (C) om stärkt arbete mot invasiva arter

I kommunfullmäktige kommer vi att lämna in ett tilläggsyrkande med följande beslutssatser:

Förslag till beslut

I kommunfullmäktige:

1. Miljö- och klimatnämnden och stadsmiljönämnden får i uppdrag att utreda hur föreningar och organisationer i civilsamhället och hundar kan inkluderas i stadens arbete mot invasiva arter.
2. I övrigt bifalla motionen

Yttrande angående motion av AnnaSara Perslow (C) och Emmyly Bönfors (C) om stärkt arbete mot invasiva arter

Yttrandet

Invasiva arter är ett problem som blir allt större och vi instämmer med motionärerna i att arbetet för att bekämpa invasiva arter behöver stärkas. I den rödgröna budgeten för 2025 finns avsatta medel till miljö- och klimatnämnden (ramhöjning) och till stadsmiljönämnden för att utöka det praktiska arbetet. För att arbetet ska bli effektivt är det viktigt att ansvar och roller inom staden klargörs. Därmed anser vi att motionen ska anses besvarad.

Tilläggsyrkande

Liberalerna, Moderaterna, Demokraterna,
Kristdemokraterna

Datum 2024-11-15

Nr 31

Tilläggsyrkande angående – Motion från AnnaSara Perslow (C) och Emmyly Bönfors (C) om stärkt arbete mot invasiva arter

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Miljö- och klimatanmänden och stadsmiljönämnden får i uppdrag att utreda hur föreningar och organisationer i civilsamhället och hundar kan inkluderas i stadens arbete mot invasiva arter.
2. I övrigt bifalla motionen.

Yrkandet

För att effektivisera Göteborgs arbete mot invasiva arter och stärka den biologiska mångfalden föreslår motionen att kommunfullmäktige ger miljö- och klimatanmänden och stadsmiljönämnden i uppdrag att utreda hur arbetet kan samordnas bättre. Genom att involvera civilsamhället -exempelvis villaägare, kolonilottsföreningar och ideella organisationer- vill vi också stärka arbetet lokalt. Utredningen bör inkludera enklare rapporteringsverktyg för allmänheten, informationsinsatser i samarbete med lokala aktörer samt stöd för volontärinsatser.

En intressant modell som kan inspirera Göteborgs arbete är det som redan genomförs i Skara, där utbildade hundar används för att identifiera och bekämpa invasiva arter i grönområden. Denna metod kan vara kostnadseffektiv och engagerar samtidigt localsamhället. Ett liknande samarbete i Göteborg skulle kunna ge konkreta resultat och engagera invånare i kampen för en hållbar och biologisk mångfaldig stadsmiljö.

Yrkande
2024-11-01



SLK-2024-00522

Yrkande angående Motion av AnnaSara Perslow (C) och Emmyly Bönfors (C) om stärkt arbete mot invasiva arter

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Miljö- och klimatanmänden och NOS-nämnderna får i uppdrag att utreda hur stadens arbete mot invasiva arter kan stärkas och effektiviseras, med särskilt fokus på att minimera administrationen vid nya exploateringar och detaljplaner.
2. Miljö- och klimatanmänden får i uppdrag att, tillsammans med civilsamhället, förstärka informationsinsatser om invasiva arter och göra det lättare för invånare att rapportera in och bekämpa dessa arter i närområden.
3. I övrigt anse motionen besvarad.

Yrkandet

Motionen från AnnaSara Perslow (C) och Emmyly Bönfors (C) lyfter fram ett viktigt område för stadens arbete med biologisk mångfald och syftar till att förbättra och stärka insatserna mot invasiva arter i Göteborg. Att hantera invasiva arter är avgörande för att skydda miljömässiga värden inom staden.

För att optimera resursanvändningen och säkerställa ett långsiktigt och effektivt arbete mot invasiva arter anser vi att en utredning bör fokusera på att effektivisera och samordna stadens arbete utan att öka administrationen i onödan, särskilt i samband med nya exploateringar och detaljplanering. En sådan ansats kan minimera risken för att administrationen hindrar det praktiska arbetet med att bekämpa invasiva arter.

En extern utredning är i detta sammanhang hade kunnat vara fördelaktig, eftersom en oberoende aktör kan säkerställa att fokus läggs på effektivitet och praktiska lösningar utan att öka stadens administrativa börda.

Vi delar motionärernas ambition att samordna stadens insatser, men vill betona att den praktiska bekämpningen av invasiva arter till stor del genomförs av externa aktörer, såsom jägare och naturvårdare. För att stärka dessa insatser är det av yttersta vikt att Göteborgs Stad skapar förutsättningar för samverkan med civilsamhället, jaktorganisationer och andra grupper som aktivt kan bidra till bekämpningen.

Invasiva arter stoppas inte av mötesprotokoll, utan av jägare och naturvårdare som står på frontlinjen. Deras insatser är de som faktiskt bevarar våra grönytor och skyddar våra ekosystem. Administration må fylla pärmarna, men det är dessa människor som gör jobbet på riktigt.

**Tjänsteutlåtande**

Utfärdat 2024-10-08

Ärendenummer SLK-2024-00522

Handläggare

Hedwig Andrén Gustafson

Telefon: 031-368 02 33

E-post: hedwig.andren@stadshuset.goteborg.se

Motion av AnnaSara Perslow (C) och Emmyly Bönfors (C) om stärkt arbete mot invasiva arter

Motionen

AnnaSara Perslow (C) och Emmyly Bönfors (C) föreslår att kommunfullmäktige ger miljö- och klimatnämnden och stadsmiljönämnden i uppdrag att utreda hur stadens arbete mot invasiva arter kan stärkas och samordnas bättre.

Motionärerna beskriver att ett av miljömålen från Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram är att staden ska en hög biologisk mångfald. Målet innebär att Göteborg senast 2030 ska ha tillräckliga arealer av naturtyper och livsmiljöer med rätt skötsel för att bevara de arter som finns i kommunen och ge förutsättningar för att utveckla ekosystemtjänster.

En mycket viktig del i arbetet att nå målet är bekämpningen av invasiva arter. Idag rapporterar Göteborgs Stad in fynd av invasiva främmande arter när de noteras i samband med miljöövervakning. Motionärernas bedömning är att staden behöver ett mer samordnat och gemensamt arbete mot invasiva arter så att målet om biologisk mångfald i miljö- och klimatprogrammet kan uppnås. Motionärerna föreslår därför att ett stärkt arbete mot invasiva arter utreds i staden.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till miljö- och klimatnämnden och stadsmiljönämnden. Remissinstansernas beslut redovisas i nedanstående tabell.

Remissyttrandena i sin helhet finns som bilagor till detta ärende.

Remissinstans	Beslut
Miljö- och klimatnämnden	Tillstyrker Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande.
Stadsmiljönämnden	Tillstyrker Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande.

Remissinstansernas överväganden

Miljö- och klimatnämnden anser att en samordning av stadens arbete mot invasiva främmande arter kan ske på olika sätt, där miljöförvaltningen skulle kunna ha en medverkande eller ledande roll i att hålla ihop arbetet eller delar av det. Att förstärka miljöförvaltningens miljöövervakning av invasiva arter så att en kontinuitet säkras och nya metoder kan användas skulle kunna vara ett sätt. Att engagera allmänheten på olika sätt kan också vara givande.

I utredningen bör även övriga berörda förvaltningar och bolag medverka. Främmande invasiva arter har per definition stor negativ påverkan på den biologiska mångfalden. Att stärka och effektivisera arbetet med att hantera de invasiva arterna är ett led i att nå våra olika miljömål för biologisk mångfald på lokal, regional och nationell nivå. Behovet av att arbeta med invasiva främmande arter kommer att öka i närtid. Det sker en ökning av dessa arter som ställer till problem för den biologiska mångfalden och även medför andra olägenheter, som skador på fastigheter liksom vissa hälsoeffekter. Generellt gäller att tidig hantering och bekämpning av oönskade arter, medan de fortfarande är kontrollerbara, sparar resurser i framtiden. Miljö- och klimatnämnden informerar även att vid nämndens möte den 24 september 2024 finns på dagordningen en remiss om hanteringen av invasiva främmande arter: Klimat- och näringslivsdepartementets förslag till nationell förteckning över invasiva främmande arter. Remissen föreslår ytterligare regelverk om hur invasiva främmande arter ska hanteras och vilka arter som ska omfattas.

Stadsmiljönämndens bedömning är att stärkt samarbete och bättre samordning inom staden är av stor vikt för att lyckas hantera de invasiva arterna på ett effektivt sätt. Invasiva arter bryr sig inte om förvaltningsgränser. För att lyckas med hantering och bekämpning krävs att alla inom staden som på något sätt arbetar med markfrågor har goda kunskaper om vilka de invasiva arterna är, hur de ska behandlas och bekämpas samt vilka rutiner som ska gälla när nya platser med invasiva arter upptäcks. Arbetet skulle underlättas om samordning och samarbete stärks och förbättras, särskilt som många roller och ansvarsområden har förändrats efter omorganisationen till samordnad stadsutveckling och att nya former för dialog, ansvar och kunskapsutbyte ännu inte har formats fullt ut. En utredning kan också leda till att skapa uppmärksamhet om ämnet och väcka tankar kring hur stadens arbete mot invasiva arter ska fungera i framtiden. Att inte adressera problemen kommer att leda till höga kostnader i framtiden eftersom de invasiva arterna har en förmåga att breda ut sig på kort tid och kan täcka stora ytor snabbt.

För att lyckas i arbetet mot invasiva arter är det enligt nämnden av vikt att budgetmedel skjuts till för bekämpning av arterna, så att utredningens slutsatser kan omsättas i praktiken. Att vänta med bekämpning leder till högre kostnader, eftersom många av de invasiva arterna redan nu är spridda i staden och breder ut sig ytterligare för varje växtsäsong. Det är också angeläget med stärkt samarbete och samordning i och med att ett förslag om att föra upp nya arter på en nationell förbudslista ligger för beslut hos regeringen. Att hantera lagkrav på bekämpning av fler invasiva arter blir enklare om det finns ett stadengemensamt arbetssätt på hur bekämpning ska hanteras.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Invasiva arter är ett allt större problem, och arbetet med att bekämpa och hantera dem kräver personella och ekonomiska resurser.

Dessa resurser är avgörande för att minska eller undvika stora kostnader för staden, andra fastighetsägare liksom invånare. Kostnaden i personaltimmar beror på hur omfattande utredning som ska göras.

På längre sikt kan utredningens resultat sannolikt medföra att kostnader minskar om gemensamma insatser kan genomföras över förvaltningsgränserna och lyckade exempel kan spridas i organisationen.

Bedömning ur ekologisk dimension

På kort sikt förväntas en utredning i sig inte ha något direkt påverkan på generationsmålet eller lokala, nationella eller internationella miljömål. Långsiktigt bedöms utredningen och dess resultat kunna medföra att steg tas i positiv riktning, särskilt för miljömålet Ett rikt växt-och djurliv. Utredningen knyter an till Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021-2030. Där beskrivs arbetet mot invasiva främmande arter som en aktuell naturvårdsfråga där de invasiva arterna kan skada den biologiska mångfalden. Åtgärder mot de invasiva arterna ingår i bevarande- och skötselbegreppen i flera av delmålen och i strategin Vi planerar för en grön och robust stad.

Bedömning ur social dimension

Utredningen kan leda till att invasiva arter bekämpas på likartat sätt i staden, oavsett vilken förvaltning eller bolag som förvaltar marken. Allmänheten förväntar sig likabehandling oavsett vilken del inom staden som förvaltar marken utanför deras bostadshus.

Vissa främmande invasiva arter kan på sikt hindra allmänhetens tillgång till grönytor, vara skadliga eller sprida sjukdomar.

Stadsmiljöförvaltningen får in många synpunkter från allmänheten om invasiva arter och det finns en förväntan hos allmänheten att staden bekämpar de invasiva arterna på stadens mark. Att utreda starkt samarbete mot invasiva arter förväntas därför ha en positiv inverkan på den enskilda invånaren, förutsatt att utredningen leder till konkreta åtgärder som omsätts i praktiken.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Bilagor som utgör beslutsunderlag

1. Motionen
2. Miljö- och klimatanvändens handlingar 2024-09-24 § 145
3. Stadsmiljönämndens handlingar 2024-09-25 § 148

Handling 2024 nr 85

Motion från AnnaSara Perslow (C) och Emmyly Bönfors (C) om stärkt arbete mot invasiva arter

Ett av miljömålen från Göteborgs Miljö- och klimatprogram är att staden ska en hög biologisk mångfald. Målet innebär att Göteborg senast 2030 ska ha tillräckliga arealer av naturtyper och livsmiljöer med rätt skötsel för att bevara de arter som finns i kommunen och ge förutsättningar för att utveckla ekosystemtjänster. Göteborg ska också bidra till den biologiska mångfalden regionalt, nationellt och globalt.

En mycket viktig del i arbetet att nå målet är bekämpningen av invasiva arter. Idag rapporterar Göteborgs stad in fynd av invasiva främmande arter när de noteras i samband med miljöövervakning. Rapportering ska göras även om fynden inte påträffats inom ramen för miljöövervakning, som till exempel vid detaljplanering i samband med exploatering. Förvaltningarna har olika rutiner för sin inrapportering. En del förvaltningar inga rutiner alls.

Miljöförvaltningen planerar och utför årliga undersökningar av invasiva främmande arter sedan 2022. Miljöövervakningen av invasiva främmande arter behöver utvecklas, både i land- och vattenmiljöer. En återkommande uppföljning av de invasiva fynden kan visa en trend och vara till stor hjälp för att analysera utbredningshastighet, ökning och minskning av arten samt dess potential för att vara invasiv och ett hot för den biologiska mångfalden i Göteborg. Resultaten kan användas av stadens markförvaltare som ansvarar för bekämpning av invasiva arter.

Stadsmiljöförvaltningen är den förvaltning som främst planerar för och genomför åtgärder i syfte att bekämpa invasiva arter. På miljöförvaltningen jobbar flera personer i gröngruppen med invasiva främmande arter inom ramen för arbetet med förvaltningens ekologiska miljöövervakning. Arbetet med att bedriva en systematisk övervakning av invasiva arter är dock fortfarande under utveckling.

Vår bedömning är att staden behöver ett mer samordnat och staden-gemensamt arbete mot invasiva arter så att målet om biologisk mångfald i miljö- och klimatprogrammet kan uppnås. Vi föreslår därför att ett stärkt arbete mot invasiva arter utreds i staden. Utan att föregå vad en utredning skulle komma fram till ser vi behov av gemensamma rutiner för inrapporter av invasiva arter, stärkt miljöövervakning och stärkt kunskap inom stadens organisation om invasiva arter, exempelvis personal som jobbar utomhus med stadens anläggningar.

Det finns även stora möjligheter att involvera kommuninvånarna i bekämpningen av invasiva arter i allmänhet, inte minst villaägare och kolonilottsföreningar. Det behöver bli enklare att rapportera in information om invasiva arter. Vidare finns det framgångsrika exempel från andra delar av landet där allmänheten hjälpt till att bekämpa Jättebalsamin vid vandringsleder genom att avfallskärl tillsammans med information om hur man bekämpar den har satts upp.

Att bekämpa spridningen av invasiva arter i tid sparar samhället stora ekonomiska resurser då många arter breder ut sig genom en exponentiell ökning. Storleken av de ekonomiska, sociala och ekologiska värden som förstörs om samhället inte bekämpar spridningen i tillräcklig omfattning är oöverblickbar.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige:

Miljö- och klimatnämnden och stadsmiljönämnden får i uppdrag att utreda hur stadens arbete mot invasiva arter kan stärkas och samordnas bättre.

AnnaSara Perslow (C) Emmyly Bönfors (C)

§ 148 Ärendenummer SMF-2024-01506

Svar på remiss från Kommunfullmäktige - Motion av AnnaSara Perslow (C) och Emmyly Bönfors (C) om stärkt arbete mot invasiva arter

Beslut

1. Stadsmiljönämnden tillstyrker förslaget utifrån stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Stadsmiljönämnden översänder stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande till Kommunstyrelsen som stadsmiljönämndens eget yttrande.
3. Stadsmiljönämnden beslutar att justera paragrafen omedelbart.

Justering

Omedelbar justering

Handlingar

Stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande

Motion av AnnaSara Perslow (C) och Emmyly Bönfors (C) om stärkt arbete mot invasiva arter

Yrkanden

Kristoffer Filipsson (C) yrkar bifall till stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande

Propositionsordning

Ordföranden finner att det endast finns ett förslag till beslut, nämligen yrkande om att bifall till stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande och finner bifall.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-08-16

Ärendenummer SMF-2024-01506

Handläggare

Malin Ellegård

Telefon: 031-3655999

E-post: malin.ellegard@stadsmiljo.goteborg.se

Yttrande över motion av AnnaSara Perslow och Emmyly Bönfors (C) om stärkt arbete mot invasiva arter

Förslag till beslut

1. Stadsmiljönämnden tillstyrker motionen.
2. Stadsmiljönämnden översänder stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunfullmäktige.
3. Stadsmiljönämnden beslutar att justera ärendet omedelbart.

Sammanfattning

Stadsmiljönämnden har fått möjlighet att yttra sig om en motion i kommunfullmäktige gällande att ”Miljö- och klimatnämnden och stadsmiljönämnden får i uppdrag att utreda hur stadens arbete mot invasiva arter kan stärkas och samordnas bättre”.

Stadsmiljönämnden tillstyrker förslaget och är positiv till att en utredning tillsätts. En utredning om stärkt samarbete och bättre samordning mot invasiva arter inom staden är en bra utgångspunkt för att förbättra och effektivisera arbetet mot invasiva arter. Ett välfungerande samarbete inom staden minskar risken för dubbelarbete och att ansvarsområden hamnar mellan stolarna. Ett stärkt arbete mot invasiva arter är särskilt viktigt med anledning av att ytterligare arter inom kort förväntas hamna på en nationell förbudslista med lagkrav på att bekämpas och hanteras.

Stadsmiljönämnden anser att utredningen bör utföras av tjänstepersoner på Stadsmiljöförvaltningen och Miljöförvaltningen, och att andra berörda förvaltningar och bolag ska involveras i arbetet via ansvarig tjänsteperson på respektive förvaltning/bolag. Förvaltningar som berörs är exempelvis exploateringsförvaltningen, fastighetsförvaltningen, idrott- och föreningsförvaltningen, kretslopp och vatten, Göteborg energi samt bolag som äger och förvaltar mark.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Att utreda stärkt samarbete mot invasiva arter förväntas på kort sikt inte medföra några betungande kostnader för stadsmiljöförvaltningen. Utredningen kan genomföras av tjänstepersoner på stadsmiljöförvaltningen i samarbete med tjänstepersoner på miljöförvaltningen, och med input från andra förvaltningar.

Kostnaden i personaltimmar beror på hur omfattande utredning som ska göras.

På längre sikt medför utredningen sannolikt att kostnader minskar, i och med att gemensamma insatser kan göras över förvaltningsgränserna och lyckade exempel kan spridas i organisationen.

Resultatet av utredningen kan leda till ökad medvetenhet hos stadens förvaltningar om vikten av att bekämpa invasiva arter. Det kan på lång sikt leda till ökade driftkostnader för bekämpning. Dock bedöms driftkostnaderna öka även om utredningen inte genomförs, och sannolikt blir kostnaderna totalt sett högre om stadens förvaltningar inte samarbetar i frågan.

Stadsmiljöförvaltningen får in många synpunkter från allmänheten om invasiva arter och det finns en förväntan hos allmänheten att staden bekämpar de invasiva arterna på stadens mark. Att utreda stärkt samarbete mot invasiva arter förväntas därför ha en positiv inverkan på den enskilda invånaren, förutsatt att utredningen leder till konkreta åtgärder som omsätts i praktiken.

Lokala näringsidkare förväntas inte påverkas av att utredningen genomförs, utöver att näringsidkare med ytor som angränsar till stadens mark kan ha nytta av ett förbättrat arbete mot invasiva arter, exempelvis om jätteloka finns nära näringsidkarens ytor.

Bedömning ur ekologisk dimension

På kort sikt förväntas utredning i sig inte ha något direkt påverkan på generationsmålet eller lokala, nationella eller internationella miljömål.

Långsiktigt bedöms utredningen och dess resultat kunna medföra att steg tas i positiv riktning, särskilt för miljömålet Ett rikt växt-och djurliv.

Arbetet mot invasiva arter knyter an till Göteborgs grönplan för en nära, sammanhållen och robust stad 2022 – 2030. Enligt grönplanen är invasiva arter ett stort hot mot biologisk mångfald och dess ekosystemtjänster. Arbetet med att kartlägga och bekämpa invasiva arter och begränsa spridningen behöver förstärkas, både för att skydda särskilt värdefulla naturtyper och arter och i vissa fall även för att förhindra skador på mark och anläggningar.

Vidare knyter utredningen an till Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021 – 2030. Där beskrivs arbetet mot invasiva främmande arter som en aktuell naturvårdsfråga där de invasiva arterna kan skada den biologiska mångfalden. Åtgärder mot de invasiva arterna ingår i bevarande- och skötselbegreppen i flera av delmålen och i strategin Vi planerar för en grön och robust stad.

Bedömning ur social dimension

Gällande den sociala dimensionen kan utredningen leda till att invasiva arter bekämpas på likartat sätt i staden, oavsett vilken förvaltning eller bolag som förvaltar marken. Det inverkar positivt på hur allmänheten behandlas, eftersom allmänheten sannolikt förväntar sig likabehandling oavsett vilken del inom staden som förvaltar marken utanför deras bostadshus och oavsett var i staden de bor.

Samverkan

Ingen facklig samverkan har skett i ärendet.

Ärendet

Stadsmiljönämnden ska ta ställning till en remiss från kommunfullmäktige om att tillsätta en utredning kring stadens arbete mot invasiva arter: "Miljö- och klimatnämnden och stadsmiljönämnden får i uppdrag att utreda hur stadens arbete mot invasiva arter kan stärkas och samordnas bättre".

Sista svarsdatum är den 30 september 2024 och ärendet föreslås därför justeras omedelbart.

Beskrivning av ärendet

Stadsmiljöförvaltningen har den 7 maj 2024 fått möjlighet att lämna yttrande på en remiss från kommunfullmäktige med sista svarsdatum 30 september 2024.

Remissen gäller ett förslag om att ge miljö- och klimatnämnden och stadsmiljönämnden i uppdrag att utreda hur stadens arbete mot invasiva arter kan stärkas och samordnas bättre.

I remissunderlaget nämns att ett av miljömålen från Göteborgs Miljö- och klimatprogram är att staden ska en hög biologisk mångfald. Målet innebär att Göteborg senast 2030 ska ha tillräckliga arealer av naturtyper och livsmiljöer med rätt skötsel för att bevara de arter som finns i kommunen och ge förutsättningar för att utveckla ekosystemtjänster. Göteborg ska också bidra till den biologiska mångfalden regionalt, nationellt och globalt. En mycket viktig del i arbetet att nå målet är bekämpningen av invasiva arter.

I remissen görs bedömningen att staden behöver ett mer samordnat och staden-gemensamt arbete mot invasiva arter så att målet om biologisk mångfald i miljö- och klimatprogrammet kan uppnås. Därför föreslås att ett stärkt arbete mot invasiva arter utreds i staden.

Remissen föreslår därför ett beslut i kommunfullmäktige om att miljö- och klimatnämnden och stadsmiljönämnden får i uppdrag att utreda hur stadens arbete mot invasiva arter kan stärkas och samordnas bättre.

Förvaltningens bedömning

Stadsmiljöförvaltningens bedömning är att stärkt samarbete och bättre samordning inom staden är av stor vikt för att lyckas hantera de invasiva arterna på ett effektivt sätt. Invasiva arter bryr sig inte om förvaltningsgränser. För att lyckas med hantering och bekämpning krävs att alla inom staden som på något sätt arbetar med markfrågor har goda kunskaper om vilka de invasiva arterna är, hur de ska behandlas och bekämpas samt vilka rutiner som ska gälla när nya platser med invasiva arter upptäcks. Arbetet skulle underlättas om samordning och samarbete stärks och förbättras, särskilt som många roller och ansvarsområden har förändrats efter omorganisationen (NOS) och att nya former för dialog, ansvar och kunskapsutbyte ännu inte har formats fullt ut.

En utredning kan också leda till att skapa uppmärksamhet om ämnet och väcka tankar kring hur stadens arbete mot invasiva arter ska fungera i framtiden. Att inte adressera problemen kommer att leda till höga kostnader i framtiden, eftersom de invasiva arterna har en förmåga att breda ut sig på kort tid och kan täcka stora ytor snabbt. För att lyckas i arbetet mot invasiva arter är det också av vikt att budgetmedel skjuts till för bekämpning av arterna, så att utredningens slutsatser kan omsättas i praktiken. Att vänta med

bekämpning leder till högre kostnader, eftersom många av de invasiva arterna redan nu är spridda i Göteborgs stad och breder ut sig ytterligare för varje växtsäsong.

Det är också angeläget med stärkt samarbete och samordning i och med att ett förslag om att föra upp nya arter på en nationell förbudslista ligger för beslut hos regeringen. Att hantera lagkrav på bekämpning av fler invasiva arter blir enklare om det finns ett staden-gemensamt synsätt på hur bekämpning ska hanteras.

Gunilla Åkerström

Anders Ramsby

Avdelningschef

Förvaltningsdirektör



Utdrag ur protokoll
Sammanträdesdatum: 2024-09-24

§ 145 Dnr MKN-2024-12612

Yttrande till kommunstyrelsen över motion av AnnaSara Perslow (C) och Emmyly Bönfors (C) om stärkt arbete mot invasiva arter, SLK-2024-00522

Beslut

1. Miljö- och klimatnämnden tillstyrker motionen.
2. Miljö- och klimatnämnden skickar över miljöförvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande över motion av AnnaSara Perslow (C) och Emmyly Bönfors (C) om stärkt arbete mot invasiva arter, till kommunstyrelsen.

Handlingar

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2024-09-13 med bilaga.

Handlingar skickas till

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2024-09-27

Vid protokollet

Sekreterare

Sara Alander

Ordförande

Karin Pleijel (MP)

Justerande

Tomas Holst (D)

Justering av protokollet har tillkännagivits genom anslag på kommunens anslagstavla 2024-09-27.



Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-09-17

Diarienummer 2024-12612

Handläggare

Evelina Eriksson

Telefon: 031-368 38 56

E-post: evelina.eriksson@miljo.goteborg.se

Yttrande till kommunstyrelsen över motion av AnnaSara Perslow (C) och Emmyly Bönfors (C) om stärkt arbete mot invasiva arter, SLK-2024-00522

Förslag till beslut

1. Miljö- och klimatnämnden tillstyrker motionen.
2. Miljö- och klimatnämnden skickar över miljöförvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande över motion av AnnaSara Perslow (C) och Emmyly Bönfors (C) om stärkt arbete mot invasiva arter, till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Motionärerna föreslår till kommunfullmäktige att miljö- och klimatnämnden och stadsmiljönämnden får i uppdrag att utreda hur stadens arbete mot invasiva arter kan stärkas och samordnas bättre.

Förvaltningen föreslår att miljö- och klimatnämnden tillstyrker motionen. Invasiva främmande arter är ett växande problem, inte minst för den biologiska mångfalden. Stadens olika organisationer berörs på olika sätt och det är viktigt att staden arbetar tillräckligt och effektivt med frågan.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Invasiva arter är ett allt större problem, och arbetet med att bekämpa och hantera dem kräver personella och ekonomiska resurser. Dessa resurser är avgörande för att minska eller undvika stora kostnader för staden, andra fastighetsägare liksom invånare.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningens bedömning ur denna dimension framkommer under rubriken Förvaltningens bedömning.

Bedömning ur social dimension

Vissa främmande invasiva arter kan på sikt hindra allmänhetens tillgång till grönytor, vara skadliga eller sprida sjukdomar

Bilaga

1. Motion av AnnaSara Perslow (C) och Emmyly Bönfors (C) om stärkt arbete mot invasiva arter

Ärendet

Stadsledningskontoret har gett miljö- och klimatnämnden möjlighet att yttra sig över remiss om Motion av AnnaSara Perslow (C) Emmyly Bönfors (C) om stärkt arbete mot invasiva arter, senast den 30 september 2024.

Miljöförvaltningen har bedömt förslagen i remissen och tagit fram förslag till yttrande som redovisas i detta tjänsteutlåtande.

Beskrivning av ärendet

Motionen

Remissen handlar om en motion till kommunfullmäktige av AnnaSara Perslow (C) Emmyly Bönfors (C) om stärkt arbete mot invasiva arter. Motionärerna föreslår till kommunfullmäktige att miljö- och klimatnämnden och stadsmiljönämnden får i uppdrag att utreda hur stadens arbete mot invasiva arter kan stärkas och samordnas bättre.

Motionärernas bedömning är att staden behöver ett mer samordnat och staden-gemensamt arbete mot invasiva arter så att målet om biologisk mångfald i Göteborgs miljö- och klimatprogram kan uppnås. De föreslår att ett stärkt arbete mot invasiva arter utreds i staden och ser behov av gemensamma rutiner för inrapportering av invasiva arter, stärkt miljöövervakning och stärkt kunskap inom stadens organisation om invasiva arter.

Motionärerna beskriver delar av stadens arbete med invasiva främmande arter som utförs av olika förvaltningar och nämner också att det finns stora möjligheter att involvera kommuninvånare i bekämpningen av invasiva arter.

Bakgrund

Lagstiftningen

Staden omfattas av regelverket för invasiva främmande arter bland annat som markägare, som förvaltare, som ansvarig för avfallshantering och som utövare av miljöövervakning och i sin roll som tillsynsmyndighet. Det innebär att kommunen är skyldig att bekämpa invasiva främmande arter som finns på kommunal mark. Kommunen ska också se till att avfall från invasiva främmande arter, exempelvis från hushållens trädgårdsavfall, hanteras på ett sådant sätt att det förstörs och inte i sig blir en spridningskälla. När invasiva främmande arter hittas i kommunens miljöövervakning ska de skyndsamt rapporteras in till ansvarig nationell myndighet.

Genomfört arbete

Efter att förordningen (2018:1939) om invasiva främmande arter infördes 1 januari 2019 såg miljöförvaltningen ett behov av samordning inom staden. År 2020 startade miljöförvaltningen en samverkansgrupp för att samordna staden kring frågor som rör invasiva främmande arter samt tydliggöra och fördela ansvar inom staden. Detta för att använda resurserna effektivt, för att förenkla kontaktvägarna inom staden och för att förbereda inför de ökade krav som förutsågs komma med implementeringen av förordningen. Miljöförvaltningen kallade och samordnade en arbetsgrupp med representanter från bland annat miljöförvaltningen, park- och naturförvaltningen, stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret, fastighetskontoret och kretslopp och vattenförvaltningen. Gruppen träffades under 2020 och 2021 och behandlade bland annat rapportering, kartläggning och extern kommunikation och tog fram förslag till övergripande planering för aktiviteter och åtgärder, samt en ansats till ansvarsfördelning.

Miljöförvaltningen föreslog att nämnden riktade ett nytt uppdrag till förvaltningen, i behovsutredningen 2022–2024 (se kapitel 5.3.1 i behovsutredningen som behandlades av Miljö- och klimatnämnden 2021-04-20) och i behovsutredningen 2023–2025 (se kapitel 5.3.3 i behovsutredningen som behandlades av Miljö- och klimatnämnden 2022-03-22.) Inget nytt uppdrag tilldelades i samband med Miljö- och klimatnämndens beslut om budget för 2022 (2021-12-14)¹ och budget för 2023 (2022-02-07)². Därefter avslutade miljöförvaltningen sin samordnande roll då särskilda resurser för detta saknas. Förvaltningen deltar dock i det nätverk med berörda personer från olika förvaltningar och bolag som finns kvar för informationsutbyte, kunskapsdelning och samarbete i aktuella frågor. Det finns en särskild digital kommunikationskanal och nätverket träffas cirka fyra gånger per år.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att motionens förslag, att miljö- och klimatnämnden och stadsmiljönämnden får i uppdrag att utreda hur stadens arbete mot invasiva arter kan stärkas och samordnas bättre, är bra. Invasiva främmande arter är ett växande problem, inte minst för den biologiska mångfalden och det är viktigt att staden arbetar tillräckligt och effektivt med frågan. I utredningen bör även övriga berörda förvaltningar och bolag medverka.

Främmande invasiva arter har per definition stor negativ påverkan på den biologiska mångfalden. Att stärka och effektivisera arbetet med att hantera de invasiva arterna är ett led i att nå våra olika miljömål för biologisk mångfald på lokal, regional och nationell nivå. Behovet av att arbeta med invasiva främmande arter kommer att öka i närtid. Det sker en ökning av dessa arter som ställer till problem för den biologiska mångfalden och även medför andra olägenheter, som skador på fastigheter liksom vissa hälsoeffekter. Generellt gäller att tidig hantering och bekämpning av oönskade arter, medan de fortfarande är kontrollerbara, sparar resurser i framtiden.

En samordning av stadens arbete mot invasiva främmande arter kan ske på olika sätt, där miljöförvaltningen skulle kunna ha en medverkande eller ledande roll i att hålla ihop arbetet eller delar av det. Att förstärka miljöförvaltningens miljöövervakning av invasiva arter så att en kontinuitet säkras och nya metoder kan användas skulle kunna vara ett sätt. Att engagera allmänheten på olika sätt kan också vara givande.

På dagordningen för miljö- och klimatnämndens möte den 24 september 2024 finns också en remiss om hanteringen av invasiva främmande arter: Klimat- och näringslivsdepartementets förslag till nationell förteckning över invasiva främmande arter³. Remissen föreslår ytterligare regelverk om hur invasiva främmande arter ska hanteras och vilka arter som ska omfattas.

Peter Berntsson

Marcus Jahnke

Tillförordnad direktör

Avdelningschef

¹ [Budget 2022 \(goteborg.se\)](https://goteborg.se/budget-2022)

² [Budget 2023 \(goteborg.se\)](https://goteborg.se/budget-2023)

³ [Remiss av förslag till nationell förteckning över invasiva främmande arter - Regeringen.se](https://regeringen.se/remiss-av-forslag-til-lationell-for-teckning-over-invasiva-frammande-arter)